

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Alueet ja kasvupalvelut -osasto

Päätösehdotus
1.9.2022

SUOMEN INVESTEU-OHJELMAN RAHOITUSOSUUKSISTA PÄÄTTÄMINEN JA RAHOITUSOSUUSSOPIMUKSEN HYVÄKSYMINEN

Raha-asiainvaliokunta/Valtioneuvosto 1.9.2022

InvestEU-ohjelmassa toteutettava lainatakausohjelma

Valtioneuvosto on päättänyt tänään, asian oltua valmistavasti valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan käsiteltävänä, InvestEU-ohjelmaa Suomessa koskevasta rahoitusosuussopimuksesta ja takausvaltuudesta sen osana, sekä ohjelmaan osoitettavista rahoitusosuuksista. Työ- ja elinkeinoministeriö ja ympäristöministeriö ovat neuvotelleet vuoden 2022 aikana Euroopan komission ja Euroopan investointirahaston kanssa Sustainability Guarantee -rahoitustuotteen käyttöönotosta InvestEU-ohjelmassa.

Sustainability Guarantee -rahoitustuotteen käyttöönotto edellyttää rahoitusosuussopimuksen (Liite 1) ja sen osana takausopimuksen (Liite 2) allekirjoittamista. Rahoitusosuussopimuksen allekirjoittaa työ- ja elinkeinoministeriö ja valtiovarainministeriö siihen kuuluvan takausopimuksen. Rahoitusosuussopimus tulee allekirjoittaa 5.9.2022 mennessä. Euroopan investointirahaston Sustainability Guarantee -tuotteella toteutettaisiin Suomessa 700 miljoonan euron takausohjelma, jolla edistettäisiin pk-yritysten, kotitalouksien ja asunto-osakeyhtiöiden siirtymää pois fossiilisista energialähteistä. Takausohjelmalla vastattaisiin pk-yritysten rahoituksen saatavuutta koskeviin haasteisiin niiden edistäessä vihreitä investointeja ja vihreää siirtymää, sekä tuettaisiin yksityisten kotitalouksien ja asunto-osakeyhtiöiden ilmastoystävällisiä investointeja ja osaltaan toimia, joilla vastattaisiin energian hinnan nousuun.

Suomalaiset pankit ja rahoituslaitokset myöntäisivät Sustainability Guarantee -tuotteen mukaiset lainat, joihin kuuluu pk-yrityksille enintään 70 prosentin ja kotitalouksille sekä asuntoyhtiöille enintään 80 prosentin takaus. Suomen valtio myöntäisi ohjelmaan rahoitusta yhteensä 100 miljoonaa euroa käytettäväksi ohjelman aikana aiheutuneiden luottotappioiden maksamiseen. Suomi saa noin 7-kertaisen vipuvaikutuksen 100 miljoonan euron panostukselleen eli yhteensä saavutetaan noin 700 miljoonan euron lainaohjelma, kun EIR ja rahoituslaitokset kantavat osan riskistä. Suomen ohjelmaan osoittama rahoitus koostuu 91,3 miljoonan euron käteisosuudesta ja 8,7 miljoonan euron valtion takausosuudesta. Rahoituslaitokset myöntäisivät ohjelman mukaisia lainoja ainakin vuoteen 2026 asti ja mahdollisesti pidempään. Lainat voivat olla yli 12 vuoden mittaisia, joten viimeiset lainat päättyisivät vuonna 2038 tai tätä myöhemmin, mikäli lainoihin jouduttaisiin myöntämään lyhennysvapaita. Myös valtiontakaus olisi voimassa siihen saakka, kunnes viimeinen laina/situmus on maksettu loppuun, jopa noin 20 vuotta.

Ohjelmaa toteuttaisi Euroopan investointipankkiryhmä. Ohjelman kansallisesta hallinnoinnista vastaisivat työ- ja elinkeinoministeriö sekä ympäristöministeriö. InvestEU-ohjelman ja Sustainability Guarantee -tuotteen käyttöönotto perustuvat vuosina 2020-2022 tehtyihin linjauksiin. Viimeisin linjaus tehtiin toukokuussa 2022 vuoden toisen lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä, jolloin ohjelmaa laajennettiin 50 miljoonasta eurosta 100 miljoonaan euroon.

Lainatakausohjelman rahoitus

InvestEU-ohjelmassa Suomessa Sustainability Guarantee -tuotteella toteutettavassa lainatakausohjelmassa Suomen valtion rahoitusosuus on enintään 100 miljoonaa euroa. Rahoitus maksetaan lainaohjelmaan 91,3 miljoonan euron käteisosuutena osissa vuosien 2022-2027. Lisäksi varaudutaan 8,7 miljoonan euron valtion takausosuuteen. Käteisosuudesta Euroopan aluekehitysrahaston osuus yhdessä kansallisen vastinrahaosuuden kanssa on 31,6 miljoonaa euroa ja Suomen valtion rahoituksen osuus 59,7 miljoonaa euroa.

TEM:n rahoitusosuus koostuu Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) osuudesta ja sen kansallisesta vastinrahoituksesta (31,6 miljoonaa euroa) sekä TEM:n hallinnonalalta uudelleen kohdennuksena osoitettavasta ja vuoden 2022 kolmannessa lisätalousarviokäsittelyssä esitettävästä 14 079 000 euron lisärahoitusosuudesta. Ympäristöministeriö maksaa käteisenä rahoitusosuutensa 45 650 000 euroa, josta ympäristöministeriön hallinnonalan sisäistä

uudelleenkohdennusta olisi 10 % eli 4 565 000 euroa v. 2025-2027. Loput 41 085 000 euroa osoitettaisiin ympäristöministeriön hallinnonalalle lisärahoituksena vuosia 2024-2027 koskevassa teknisessä julkisen talouden suunnitelmassa. Määrärahavaltuutta ehdotettaisiin vuoden 2022 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen/vuoden 2023 talousarvioesitykseen.

Rahoitusosuussopimuksessa Suomen valtion ja komission välillä sovittaisiin käteisosuuden maksamisesta osissa vuosien 2022- 2027 aikana seuraavasti:

2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
17 689 916	6 940 542	6 940 542	19 909 667	19 909 667	19 909 666	91 300 000

Vuoden 2022 osuus maksettaisiin EAKR varoilla (17 689 916 euroa). Vuoden 2023 ja 2024 osuus maksettaisiin EAKR:n kansallisesta vastinrahoitusosuudesta (6 940 542 euroa ja 6 940 542 euroa). Vuoden 2025 osuus maksettaisiin TEM:n hallinnonalan määrärahoista 14 079 000 euron osalta ja YM hallinnonalan määrärahoista 5 830 667 euron osalta (yhteensä 19 909 667 euroa). Vuoden 2026 (19 909 667 euroa) ja 2027 (19 909 666) osuus maksettaisiin YM hallinnonalan määrärahoista.

Marja-Riitta Pihlman
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Tapani Kojonsaari
Neuvotteleva virkamies

Liitteet

1. CONTRIBUTION AGREEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE EUROPEAN UNION (Rahoitusosuussopimus)
2. BACK-TO-BACK GUARANTEE ISSUED BY THE REPUBLIC OF FINLAND IN FAVOUR OF THE EUROPEAN UNION (Takaussopimus)
3. PRODUCT ELIGIBILITY CRITERIA (Tuettavat kohteet)